

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

De Fvndatione Monasterii Rinchinach, Et Qva Occasione Hoc Coenobivm
Altaichensi aed. incorporatum fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

DE FVNDATIONE MONASTERII RINICHNACH,
ET QVA OCCASIONE HOC COENOBIVM ALTAI-
chenſi ad incorporatum fuerit.

GVNTHERRIVS, apud Turogos nobiliffima familia oriundus, contemp-
tis rebus humanis, factus est Monachus Altaichensis, anno 1006. inde in
eremum Nardvvald concessit, anno 1008. & permissu Heinrichi sancti Impera-
toris Ecclesiam ibidem ædificauit, & ordinem S. Benedicti instituit, quod Cœ-
nobiũ Rinichnach, vocatur. Huic Heinrichus Imperator ad intercessionem
Kunegundis coniugis sylvam ibi, intra quosdam terminos, dono dedit, año eo-
dem. Quam donationem renouauit, aliquot finibus additis, Conradus Im-
perator, ad intercessionem Gisalæ coniugis & filij sui Heinrichi, anno 1029. Quo
anno à Perengero, Episcopo Patauien, Monasterium hoc consecratum.

Hoc deinde Monasterium iam dictus Heinrichus tertius Rex ad instantiam
præfati Guntherij, cum omnibus possessionibus & pertinentiis, incorporauit
Cœnobio Altachensi; bona verò ista in Schwveincoua sunt sita in Comitatus
Adalberti Marchionis & Diethmari Præsidis, vt patet ex diplomate Heinrichi,
Anno 1040.

GVNTHERRIVS autem iste postea vixit 5. annos in vltiori eremo Brez-
nich, vbi obiit Anno 1045. Per Pradislaum Ducem ducitur ad Monasterium
Bohemie Brevnovve, sub Pragensi Episcopatu vbi sepultus, deinde canoni-
zatus est. Hermannus contractus meminit, & restantur priuilegia Caroli quar-
ti. Dominus Hartvicius Senior de Degenberg construxit Ecclesiam, in Eremo
dictam *in vnser Frauen Aw/bey der Städtis/* ex qua volebat facere Monasterium
S. Benedicti, quod ad Cœnobiũ Rinichnach pertinere debuit; quem admo-
dum hoc ad Alteichense. Ad huius instituti promotionem Imperator Ludou-
icus dedit ei, tanquam præfecto aulae suæ, fundum, supra quem Ecclesia ædifi-
cata fuit, & sylvam circum circa duorum miliarium in latitudinem, trium in lō-
gitudinem, cum omni iurisdictione, proprietate, & plenaria vsurpatione,
Anno 1341.

CVM verò Hartvicius cogitaret istam foundationem, detrimento futuram
Cœnobio Rinichnach, sylvam sibi à Ludouico concessam, eiusdem Ludouici
Imperatoris permissu, nec non cum consensu Nepotum suorum, Ioannis
Hartvici & Ebervini de Degenberg, Monasteriis, inferiori & superiori Al-
tach, donauit; reseruata tamen sibi aduocatia, pro quo illi & suis hæredibus Ab-
bas Altaichensis dare teneretur tunicam agniam, *ein Lemmeren Herren Pels/*
& præpositus in Rinichnach duos calceos, *gefülht Schuch/* circa festum Mich-
aelis. Reseruauit item sibi Hartvicius iurisdictionem capitalem in homines
sceleratos, nempe propter furta, violenta stupra, rapinas, homicidia & incen-
dia, &c. cum tamen certo moderamine circa bona damnatorum & iuris aduo-
catie, iuxta literas Ludouici Imperatoris, de Anno 1342. & ipsius Hartvici,
Anno 1352. Hanc donationem confirmauit Carolus quartus, Anno 1358. Item
Sigmundus Cæsar. Idem Hartvicius telonium in Zvvisel ab Abbate ex gratia
ad dies vitæ impetrauit, Anno 1320. cuius tertiam partem Duces Bavariæ ha-
buerunt, eo tempore, quæ Cœnobio Altaichẽ, vnà cū decimis in Reng & Kirch-
perg, cum aliis bonis ac redditibus oppignorat; sed postea consensu Ludouici
Imper. per Hartvicum redempta, & eidem per Ludouicum Imperatorẽ in feu-
dum concessa fuerunt, testantur literæ datæ Año 1347. Hoc ipsum fatentur in a-
liis litteris, de Añ. 1337. D. Hartvicius, Altman, Fridericus & Oberyvinus de De-
gẽberg & hoc amplius, quod cū aliis redditibus. Item iurisdictione, præterquam
quæ ad

quæ ad teloneum pertinet, Item cum steuris in vico Zvvifel, ipsi penitus nihil negotij aut iuris habere debeant; post habitis tamen his literis & donationibus, Degenbergenses sese paulatim magis ac magis intruferunt, in prædicto circuito iuxta tenorem literarum Imperatoris Henrici & aliorum Castella, pagos & domos, ædificare ac erigere, & non solum telonium in Zvvifel iuxta prædictas literas, verum etiam ius venandi, piscandi aduocatiæ, Angariarum, proangariarum, & iurisdictionem vsurpare; Hinc grauis dissensio orta à Degenbergensibus, anno 1450. coram Duce Alberto, Com. in Vochburg, Monachij lis mota, vbi rei ad libellum respondere iussi, prouocârunt ad Fridericum Imperatorem, qui anno 1455. sententiam Monacensem confirmauit, & ambas partes ad priorem iudicem remisit, postea res ad Cameram Imperialem deuoluta est, tandem, 1534. Ludouicus Dux Bauriæ negotium composuit. Abbas Altaichen, omnibus iuribus, actionibus & liti propter dominatum in Zvvifel renunciauit, pro quo illi Degenbergenses 3500. florenos soluerunt; reseruato tamen, tam pro sua, quàm pro Ecclesia in Rinichnach, iure cedendi ligna: Quod si deinceps inter prædictas partes, propter hunc ipsum dominatum subditos aut prædia in Zvvifel, lis oriretur, prædicto Duci Ludouico ac ipsius Successoribus, tanquam ordinariis causæ iudicibus decidenda relinqueretur. Actum vt supra.

ADDITIONES.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Henricus diuina fauente clementia Romanorum Imperator Augustus. Plantationis cuiusque surculus trunco viridi imputatus, quanto sæpius aquis circumfusis irrigatur, tanto citius ramis crescentibus in arborem erigitur. Ecclesias igitur DEI comparationi eidem nos recompensantes, vbicunque locorum, nouiter plantatas, si bonis nostris aliquantò benignius adhibitis subleuantur, tanto eas citius in diuina feliciter laude excrefcere, tantoque nos firmius Imperij nostri culmen stabilire fideliter confidimus. Quapropter omnium Dei fidelium vniuersitati notum esse volumus, qualiter nos ob interuentum, ac petitionem dilectæ coniugis nostræ *Chunigunda* Imperatricis Augustæ, & *Brunonis Augustensis* Ecclesiæ præsulis, necnon *Godehardi Hildeshaimensis* venerabilis Episcopi, & cæterorum fidelium nostrorum, *Gebehardi Ratisponensis*, *Bennonis Parauiensis* Episcoporum, ad Ecclesiam sitam in Eremo, quæ vocatur *Nortvvald*, Guntherio Monacho inibi primitus eremiticam vitam ducente constructam in honore victoriosissimæ *Crucis*, sanctæque DEI genetricis Mariæ, necnon beati Ioannis Baptistæ, in vsum fratrum ibi Dei sub regula S. Benedicti seruientium, quiquid habuimus à fonte aquæ quæ vocatur *Leipstuisa*, vsque ad locum qui vocatur *Svartzahavvinchil* & inde vsque ad montem qui vocatur *Ekkirichesbuoch*, & ita vsque ad aquam, quæ vocatur *Forchenbach*, & inde ad *Holerenberch*, vsque dum venias *Plechentstain*, & inde ad *Grachenbach*, & sic ad fontem ipsius aquæ & ita per aquam quæ dicitur *Flinspach*, & hinc vt subterminatum est ad flumen *Regin*, & per descensum *Regin* fluminis vsq; in * illam *Piperaha*, quæ duarum *Pipera* media interfluit, & sic sursum per eandem *Piperaha* vsque ad lacum qui è monte *Hadarvich*, & inde per cursum aquæ quæ vocatur *Sebach*, & sic inde, vt modo terminatum est, vsque ad locum vbi *Kelbirpach* cadit in album *Regin*, vsq; in *Affaltrespach*, & inde ad

A.

* Villam

Piperach;

est in monte

atvich.

D

ma-

magnum lapidem, qui ex orientali plaga propè stratam iacet, quæ in *Bauariam* tendit, & sic per stratam vsque ad nigrum *Regin*, & sic sursum per eundem fluuium ad locum vbi interfluit aqua *Fladniza*, & inde ad fontem eiusdem aquæ, & ita vsque ad *Nauffinna*, cum omnibus atensilibus, cum areis, ædificiis, agris, terris, cultis & incultis, pratis, pascuis, syluis, venationibus, aquis, aquarumue decursibus, piscationibus, molis, molendinis, viis & inuis, exitibus & redditibus, quæ sitis & inquirendis, sed cum omni vtilitate quæ vilo modo inde prouenire poterit, per hoc nostrum præceptum in proprium donauimus atque confirmauimus, & videlicet ratione, vt nemo vltorius absque eiusdem Ecclesiæ prouisoris, suorumque successorum licentia potestatem habeat Noualia faciendi, piscandi, aut vilo ingenio feras decipiendi, aut qualibet potestate infra præscriptum terminum exercendi. Et vt hæc donationis nostræ auctoritas stabilis & inconuulsa omni permaneat æuo, hanc chartam inde conscriptam, subrusq; manu propria roboratam sigilli nostri impressione iussimus insigniri.

Signum Domini Henrici Regis
inuictissimi,

Guntherius Cancellarius vice Willigisi Archicapellani recognoui.
Data VII Idus Iunij, Indiæ VII. anno Dominicæ incarnat. M. IX. anno vero Domini Henrici secundi regnantis VIII. Actum Merseburg feliciter, Amen.

B. **I**N nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Conradus diuina fauente clementia Romanorum Imperator Augustus, Plantationis cuiusque surculus trunco viridi nouiter imputatus, quanto sapius aquis circumfusis irrigatur, tanto citius ramis crescentibus in arborem erigitur. Ecclesias igitur Dei comparationi eidem nos recompensantes vbicunque locorum nouiter plantatas, si bonis nostris aliquantò benignius adhibitis subleuamus, tanto eas citius in diuina laude feliciter exercere, tantoque nos firmius Imperij nostri culmen stabilire fideliter confidimus. Quapropter omnium Dei nostrique fidelium vniuersitati notum esse volumus, qualiter nos ob interuentum & petitionem dilectæ coniugis nostræ *Gisle* Imperatricis Augustæ, & amantissimæ nostræ, prolis *Henrici* Regis, & *Brunonis* Augustensis Ecclesiæ Præfulis, nec non *Godehardi* Hildensheimensis venerabilis Episcopi & cæterorum fidelium nostrorum, *Gebhardi* Ratisponensis, *Bennonis* Patavien, Episcoporum, ad Ecclesiam sitam in heremo qui vocatur *Nortwald* à *Guntherio* Monacho inibi primitus heremiticam vitam ducente constructam in honore victoriosissimæ *Crucis*, Sanctæque Dei genitricis *Maria*, nec non beati *Iohannis Baptistæ* in vsum fratrum ibi Deo sub regula sancti *Benedicti* seruiuentium, quicquid habuimus à loco vbi aqua *Leipfluisa* cadit super viam quam præscriptus *Guntherius* Monachus nouiter præparauit, & sic deorsum per *Leipfluisa* vsque in aquam *Rinichnach* & sic per *Rinichnach* sicut terminatum est, vsque in *Vollenbach* & ita per decursum *Vollenbach* vsque in *Mettma*, & per descensum eiusdem aquæ vsque ad locum vbi *Forhenbach* influit eandem

dem *Mettmam*, & de *Forhenbach* vt subterminatum est vsque in *Sala*, & sic deorsum per *Salam* vsque in flumen *Regin*, & per descensum *Regin* fluminis, vsq; in illam *Petrach*, quæ duarum *Petraba* media interfluit, & sic sursum per eandem *Petrab* vsque ad lacum qui est in monte *Hârsvich*, & inde sicut intercisum est vsq; in exortum *Svarzaha*, & sic inde vsq; *Büchobimberch*, & inde vt modo terminatum est vsque ad locum vbi *Kelbersbach* cadit in album *Regin*, & ita per album *Regin* vsque in *Affollserfverchet*, & inde ad magnum lapidem qui ex Orientali plaga prope stratam iacet, quæ in *Bauariam* tendit, & sic per stratam & supernigrum *Regin*, vsque ad eandem nouam viam à *Gunthero* Monacho præparatam, & sic per viam vsque in *Leipfluisa* cum omnibus vtensilibus, cum aris, ædificiis, agris, terris, cultis & incoltis, pratis, pascuis, campis, siluis, venationibus, aquis aquarumue decursibus, piscationibus, molis, molendinis, viis & inuis, exitibus & redditibus, quæ sitis & inquirendis, seu cum omni utilitate, quæ vilo modo inde provenire poterit, per hoc nostrum præceptum in proprium donauimus atque confirmauimus. Ea videlicet ratione vt nemo ulterius absque eiusdem Ecclesiæ prouisoris suorumque successorum licentia potestatem habeat noualia faciendi, piscandi, aut vilo ingenio feras decipiendi, aut quamlibet potestatem infra præscriptum terminum exercendi. Et vt hæc nostræ donationis auctoritas stabilis & inconuulsa omni permaneat æuo hanc certam inde conscriptam, subtusque manu propria roboratam, sigilli nostri impressione iussimus insigniri. Data Kal. Ianuarij, Indiæ. XII. Añ. Dominicæ Incarnationis Millesimo XXIX. Anno autem Domini Conradi secundi regnant. V. Imperij vero secundo. Actum Augustæ. Signum Domini Conradi inuictissimi Romanorum Imperatoris Augusti. Vdalricus Cancellarius vice Arbonis Archicapellani recognouit.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Henricus* diuina fauente clementia Rex. Omnes Ecclesiæ filios oportunitate Dei seruitium vsquam terrarum amplificari, vbi enim omnipotentis laudi aliquid contrahitur, ibi aduersariæ potestati detrahitur. Volumus igitur fidelibus notum esse modernis temporibus Dei seruitium per ipsius prouidentiam in nostro regno accreuisse. Vnde constat hostem antiquam doliturum esse. Magnifico *Henrico* regnante, Nobilis quidam *Guntherius* diues terrenarum rerum mundalia deseruit sponte, ac sub potestate Deo digni *Godehardi* Abbatis & *Altabensis* Monachicæ conuersationi se inseruit, hic in Monasterio aliquamdiu laudabiliter conuersatus diuino instinctu heremi secreta concupiuit; ergo à prædicto Abbate accepta benedictione consentiente Regis *Henrici* collaudatione, heremum *Nortwald* intrauit, hancque non ociosus heremita colere cepit, diuina siquidem gratia cooperante, in eadē heremo Ecclesiam construxit, & in hanc in honorem S. Iohannis Baptistæ per *Parauiensis* Episcopum consecrari impetrauit; ibiq; fratres regulam S. Benedicti obseruantes subrogauit *Henrico* itaq; Imperatore defuncto, atque *Chunrado* Imperij regimine functo licentiam ab eo accepit, in idipsum cartam etiam ab eo regalem obtinuit, quæ bona inibi ab eo acquisita & acquirenda sibi confirmauit. Ipso etiam beatæ memoriæ *Conrado* parente nostro vita excedente, Idem *Guntherius* pro meritorum probitate amicaliter vsus est nostræ familiaritate, proinde mansuetudinem nostram rogauit, quatenus Ecclesiam præfatam ad titulum sancti *Mauritij* *Altaba* nostræ potestatis auctoritate traderemus, quod & fecimus. Vnde scire volumus

hos terminos in praesenti haberi, vel in futuro elici potest, quos praedictus fidelis noster Chunradus Abbas in priuilegio suo distinxit, ad vsus fratrum in monte S. Godehardi Deo seruientium contradidit, nos quoque Regia auctoritate traditionem illam confirmamus. Edicto regali statuentes ne aliquis successorum nostrorum Regum seu Imperatorum, aut alia quaelibet persona, magna seu parua, praedicti Abbatis donationis, nostrae auctoritatis concessionem infringere praesumat, sed confratres in praefato monte Deo seruientes omni futuro in posterum tempore praedictum fundum libera & quieta possessione obtineant. Et vthaec nostra concessio firma permaneat, hanc chartam inde conscriptam impressione sigilli nostri consignari iussimus, nec non & testes annotari, sub quorum praesentia haec acta, & firmata sunt. Henricus Ratisponensis Episcopus, Henricus Morauiensis Episcopus. Eberhardus Bambergensis Episcopus. Adam Ebernensis Abbas. Henricus Dux Bauariae. Otto Palatinus Comes. Henricus praefectus Ratisponensis, Hartvvicus Comes.

Signum Domini Chunradi Romanorum Regis secundi.

Ego Arnoldus Cancellarius vice Henrici Maguntini Archiepiscopi & Archicancellarij recognoui.

Data IV. Idus Iulij. Indiæ. VIII. anno Dominicæ incarnationis MCXLVI. Regnante Chunrado Romanorum Rege secundo, anno regni eius nono. Actū in Episcopatu Ratisponensi, in Christo feliciter Amen.

Wir Ludwig von Gottes genaden Römischer Kayser / zu allenzeiten mehrer des Reichs / thun kundt / offentlich mit diesem Brieff / wann vnser getrewer Hartwig vom Degerberg vnser Hofmaister in Beyrn / mit andacht vnd guter belandnuß hins Gott / vnd das vnserm Herrn dessen mehr lobes vnnnd diensts erbotten werde an vns bracht vnd zuerkennen geben hat / dy wonung vnd statt die er Gott zu lob vnd zu dienst erforen hat / das da haissen vnser Frawen Awe bey der Klödnitz / do ein Gotteshaus Sanct Benedicthen Orden werden solt / vnd das zu dem Kloster Kienach gehören soll / das zu dem Kloster zu Tüdern Altach gehört / Nun haben wir alzeit Gottes dienst gern gefürdert vnd gemehrt / vnd wann die ehegenant Stiffe vnnnd Gotteshaus an vnser hilff gab vnd fürderung nicht fürgant gehalten mag / haben wir durch Gott / vnd durch aller vnser fordern Kayser / König vnnnd Herzogen zu Beyrn Seel willen / vnnnd durch heil vnser vnd vnser Nachkommen / vnd auch durch fleißig bett vnnnd der getrewen dienst willen / diß vns der vorgenant Hartwig von Degenberg getan hat / demselben Gotteshaus vnser Frawen Awe geben vnd geaigent / den Grundt da es stiet / vnd darzu des Walds mit dem Brant zwo meil an der braite / vnd drey meil an der leng mit allen Nußen vnd Herrschafften die da werden mügen / vnnnd de man da gestiffen gemacht oder erzeügn mag / mit welcherley sachen das geschehen mag / es sey an Feldern / Ackern / Wyhm ad / Wayd / Holz vnd Wasser / vnd was man vrbet in demselben Kraiß zwair meil braite / vnnnd dreyer lang gemacht mag / Es seyn Höf / Güeter / Lehen der Dörffer / vnnnd darzu die Leut / die da sitend oder sesshaft werden / wie man das zu nutz vnnnd zu frucht bringen mag / damit das Gotteshaus fürgant gewinne / mit Reuten / Stöcken / mit Freiheltem Dörffer auß zulassen / das haben wir im alles gesreyet vnnnd geaigent / vnnnd freyen vnnnd aigen in das alles mit diesem Brieff / vnnnd

Metrop. Salzb. Tom. 14.

D 3

gebien

fideles presentes atq; futuros qualiter nos prædicti *Guntheri* rogatione, atq; fidelissimorum nostrorum interuentione *Pobbonis* Patriarchæ Aquilegien. *Dietmari* Archiepiscopi Iuuauen. *Berngeri* Patauien. *Brunonis* Würtzburgensis, *Nithardi* Leodicen. *Heriberti* Eichsteten. Ecclesiam in *Nortrvald à Gunthero Rinichnach* dictam ad Monasterium *S. Mauritij* in potestatem *Ratmundi* Abbatis ac successorum eius consignauimus atque tradidimus, cum omnibus appendiciis ad eundem locum pertinentibus, cum aris, ædificiis, agris, terris, cultis & incultis, pratis, pascuis, campis, siluis, venationibus, piscationibus, aquis aquarumque decursibus, molis, molendinis, viis & inuis, exitibus & redditibus, mobilibus & immobilibus, quæstis & inquirendis, seu cum omni utilitate, quæ vilo modo poterit inde prouenire. Ita vt nemo vterius absque *Altahenfis* Abbatis licentia potestatem habeat noualia faciendi, piscandi, aut vilo ingenio feras decipiendi, eo scilicet pacto, vt neque præfatus Abbas *Ratmundus*, nec aliquis successorum eius potestatem habeat regulare vitâ inibi destruere, bona verò ista quæ in *Sorveincorua* sunt sita in Comitatibus *Adalberti* Marchionis, & *Dietmari* præsidis inclusa terminationibus istis à loco vbi aqua *Leipflusa* cadit super viam quam sæpeditus *Guntherius* Monachus nouiter præparauit, & sic vsque ad locum qui vocatur *Souarzaharvvinchil*, & inde vsque ad montem qui vocatur *Ekkiristich*, & ita vsque ad aquam quæ vocatur *Ferhenbach*, & inde ad *Holernbach*, vsque dum venias *Bleckchenstain*, & inde ad *Grassenbach*, & sic ad fontem ipsius aquæ, & ita per aquâ quæ dicitur *Flinspach*, & hinc vt subter terminatum est ad flumen *Regin*, & per descensum *Regin* fluminis, vsque in illam *Pebrach*. quæ duarum *Pebrach* media interfuit, & sursum per eandem *Pebrach* vsque in montem qui vocatur *Hâdvich*, & inde per decursum aquæ quæ vocatur *Seebach*, & sic inde vt modo terminatum est vsq; ad locum vbi *Kelberspach* cadit in album *Regin*, vsq; in *Affolterspach*, & inde ad magnum lapidem qui ex orientali plaga propè stratam iacet, quæ in *Bauariam* tendit, & sic per stratam vsque ad nigrum *Regin* & sic sursum per eundem fluuium, vbi interfuit aqua *Fladnitz*, & inde ad fontem eiusdem aquæ, & ita vsque in *Lelpffaba*. Et vt hæc auctoritas nostræ donationis inuiolabilis in secula permaneat, subtus eam manu propria roborantes sigilli nostri impressione iussimus insigniri. Data XVI. Kal. Februar. Indiæ. VIII. anno Dominicæ incarnationis Milleesimo XL. an. autem Domini Henrici tertij ordinationis XII. Regni verò I. Actum Augustæ feliciter, Amen.

Signum Domini Henrici tertij, Regis inuictissimi.

D. Theodoricus Cancellarius vice *Bardonis* Archicapellani recognouit in nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. *Chunradus* diuina fauente clementia Romanorum Rex secundus. Si ad reformandum cultum diuinæ Religionis consilio & petitioni religiosorum acquiescentes, assensu vel opere conrulerimus, id nobis in præsentem ad firmam regni nostri stabilitatem, in futuro ad æternam remunerationem profuturum esse non dubitamus. Ea propter omnium tam futurorum, quam præsentium nouerit industria, qualiter nos consilio & petitioni dilecti nostri *Chunradi* Abbatis de *Altaha*, nec non *Willehalmi* religiosi viri assensum præbentes, montem, qui dicitur *S. Godehardi*, cum circum iacentibus agris, pratis, pascuis, syluis, cultis & incultis, aquis, aquarumque decursibus; cum omni demum utilitate, quæ infra

hos

gebieten allen vnsern Ambtleuten/ Distumben/ Pflegern/ Vogten/ vnd allen andern die jeso sind oder fürbaß werdent/ ernstlichen/ dz sie dem vorgenanten Hartwigen zu den Stifften geholffen seyn/ wo er ihr darzu bedürffe/ daß sy fürgangl gewinnen vnd dz sy in mit kainen sachen an dēselben Stifftirren noch hindern/ sonder wolle wir/ dz sy denselben Stifft schirmen/ wo in das not geschēch/ vnnnd nicht gehalten/ dz in dise vnser gnad vnd freyung vberfaren werde/ bey vnsern hulden/ zu Erkunde diß Brieffs/ der geben ist/ ze Ruffstein/ am Mittwoch nach Sant Michaels tag/ versigelt mit vnserm Kayserlichen Insigel/ nach Christus Geburt dreyzehen hundert Jar/ vnd in dem ain vnd vierzigsten Jar/ in dem sibin vnd zweinzigsten Jar vnser Reichs/ vnnnd in dem vierzehenden des Kayserthumbs.

F. **W**ir Ludwig von Gottes genaden Römischer Kayser zu allen zeitten mehrer des Reichs/ verichen vnd thun kundt öffentlich mit diesem Brieff/ für vns vnd für all vnser Erben vnd Nachkommen/ wann vnser lieber getrewer Herrwig vom Degenberg/ vnser Hofmeister zu Weisen ein wohnung vnd Statt het außerkorn/ Gott vnd seiner lieben Mutter/ vnd allem Himlischen Heer zu lob vnd zu ehren zu vnser Frauen Awe bey der Klädntz/ do ein Kloster Sanct Benedicten Ordens solt worden seyn/ vnd do hetten wir jm durch Gott/ vnd durch vnsern fordern Seelen willen/ vnd vnser Erben vnd Nachkommen Seeligkeit/ vnd durch der getrewen diens willen di vns der ehegenant Hartwig trewlichen geben hat/ vnd noch täglich mit trewen thut/ zugegeben vnnnd gerigert/ des wilden Waldes vmb vnser Frauen Awe drey meil nach der leng/ von der Körnach/ vns gen Peebrach/ vnd zwo meil von der Klädntz nach der brait ein gen Beheim/ mit allen ern rechten vnd nusen/ vnd mit aller der Frucht die dauor mit allen sachen mecht erzeuget vnnnd volbracht werden/ besuche vnnnd vnbefuch/ Freyheiten den Wald außzulassen/ Pauleütten zu arbeiten/ Zechleütten/ mit erdrich/ erpawen/ vnd vnpawen/ mit Bältern ackern vnnnd Wüßmad/ mit Waydt/ Wäffern/ Bächen/ Fischwaiden/ Hölzern/ mit allem geiade/ mit Wegen vnd Straßen/ auß vnd in/ Mäln vnd Mälstetten/ vnd darzu die Läuott/ von wannen oder wes sie weren/ die in der Gebiet sässen/ oder seßhafft würden/ mit allen Gerichten die an den Todt gend/ vnd auch andere Gericht stöck vnd Galgen/ vnd all Herrschafft/ die wir jm darzue gegeben vnd geaigent hetten/ vnd auch mit der Freyheit daß all die Leut/ die in den ehegenanten gebiet sitzen vnd wonend werden ewiglichen aller Steur/ es sey Maysteur/ Herbststeur/ vnd aller ander Steur oberhaben sullen seyn/ wann wir noch kain vnser Erbe vnd Nachkommen/ noch kain vnser Amtman die jeso sind oder fürbaß werden/ es seyn Distumb/ Richter/ Pfleger/ Schergen/ oder wie die genant seyn ewiglichen in der ehegenanten Gebiet nichts zuhandlen noch zuschaffen sullen haben/ vmb kainerley sache/ wie die mag genent seyn/ wann wir vns der aller verzigē haben/ vnd jm gar vnd genslich gegeben/ geaigent vnd gefreyet/ Nu besorgt vnser ehegenanter Hartwig/ daß die Bölle zu Bynchnach dauon möcht schaden nemmen/ vnd die Genad/ Freyung vnd Gab die wir jm getan haben/ hat er mit vnserm willen vnd gunst gebe Sand Naurigen gen Nidern Alraich/ vnd Sand Johans Bapusten hins der Zell zu Kinchnach/ vnd die aigen wir je auch/ vnd bestättigen die mit disen gegenwürtigen Brieff zu einem ewigen Seelgerädt/ den Wald alser oben benennt ist/ drey meil an der leng/ vnd zwo an der braidt/ ewiglichen/ mit allen rechten/ ehren/ vnd nusen/ die da erzeuget mägen werden/ dz es also ewiglichen hins den obgenanten Klöstern soll gehören. Es hat auch vnser ehegenanter Hartwig jm selber vnd seinen Erben die Vogtey in der ehegenanten Gebiet gehalten/ mit der beschaiden/ dz jm der Abbt von Nidern Alstach alle jar nicht mehr geben soll dauon/ dann einen leinern Herznepel/ vnd der Brobst zu Rynchenaich zween geuilse Schüch vmb Sand Michaels tag/ Er hat auch jm selber behalten dz gericht/ das an den Todt gehet/ darff/ Romänffe/ Strafraub/ Todschleg/ vnd

vnd Prant/ da soll er in der Gebiet ober richten/ vnd was der schädlich mensch/ da er nach dem Tode oberrichten/ hab lät/ der soll gewalt dem Abt zu Nidern Altach/ vñ dem Brobst zu Reychnach dz drittail/ vnd dem Vogt dz drittail/ vnd seiner Haußfrawen vñnd Kindern das drittail/ hat er weder Weib noch Kindt/ so solles seiner Seel angelegt werden/ vnd wolt sy ein Vogt verzer treiben/ vnd andere sach an sie mueten/ dann oben verschriben ist/ daß sy mit warheit beweisen mögen/ So mügen sy in verkeren/ darnach wann sie wöllen mit ainem andern ains seinem geschlecht/ der in nutz vnd gut ist/ ob sy des vnter seinem geschlecht vngeuärtlich nicht gehalten möchten/ so mögen sie in verkeren/ vnd mit einem andern wann sie wöllen/ der vns vnd vnserm Lande zugehört/ vnd soll derselb die rechte haben/ die der Vogt gehabt hat/ den sy abserent/ vnd nicht mehr/ doch soll die Vogtkey auff desselben geschlecht nicht erben/ Aber wann sie ainen Hartwigs geschlecht haben mögen/ der in zu der Vogtkey guet ist/ dem sollen sy die Vogtkey lassen/ vnd kainen andern/ vnd soll auch die Vogtkey auff Hartwigs Geschlecht erben/ vnd auff kainen ander Geschlecht/ die sie zu Vogt nemmen/ die andern sache alle sollen sy richten/ oder der den sie an jr statt serent/ vnd wann vnsher bey zehen Priestern das Rimichenach sind gewesen/ sollen fürbas ewiglich sechschen Priester da seyn/ die Gott gedienemügen/ doch also dz d Conuent zu Nidern Altach dauon nie soll gemindert werden. Vnd nach dem Priester der jeso das vnser Frawen Awe ist/ sollen sy auch jres Ordens zween Priester ewiglich haben/ was auch Pfarre in der ehegenanten Gebiet wirt/ die soll ein Abbt von Nidern Altach leyhen/ was auch vrtail in der Gebiet zu krieg werden/ die sollen für den Vogt gedingt werden vñnd pracht/ was auch gült in der ehegenanten gebiet werden mag/ es sey Pfenninggült/ Traidgült/ oder welcherley gült da mag werden/ die soll zu der zall zu Reychnach gehören/ vnd auch dabey ewiglich beleiben/ doch also daß der Brobst zu Rimichenach dem Abten zu Nidern Altach gehorben soll seyn mit allen geistlichen züchten/ vnd mit rechter gehorsamer vnd mit allen sachen/ als es von alter gewohnher ist kommen/ vnd das die genad als sy vorsegeschriben seynd/ stätt ganz vnd vnzerbrochen beleiben/ vnd auch fürbas vor vns/ von vnsern Erben/ Nachkommen vnd Ambtleütten mit kainen sachen ewiglich überfaren werden/ geben wir disen Brieff zu einem Urkunde/ besiglet/ mit vnserm Kayserlichen Insign/ der geben ist zu Puechhausen/ an der Mitwochen vor Sand Margarethen tag/ da man zelt nach Christus Geburt dreyzehnhundert jar/ darnach in dem zway vñnd vierzigsten jar/ in dem acht vnd zwanzigsten jar vnsero Reichs/ vnd in dem fünffzehenden des Kayserthumbs.

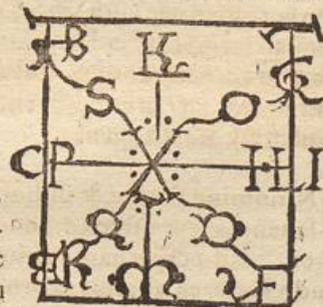
IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis Amen. Karolus quartus divina G. fauente clementia Romanorum Imperator semper Augustus, & Bohemiæ Rex. Ad perpetuam rei memoriam. Inter alia pietatis opera quibus celsitudo Cæsarea vberius exornatur, liberalitas obtinet principatum. Illa præcipuè quæ ad utilitatem, prouectum & commodum Ecclesiarum, Monasteriorum & aliorum sacrorum ac venerabilium locorum exercetur. Nam etsi à terreno principe particula parua datur, interuentu illius qui affluenter tribuit vniuersa, qui dat ad eum cum fauore multo reuertitur, maximè cum per hoc pro terrenis æterna commutatione prouida mereatur. Cùm itaque dudum, pro vt fidedignorū testimonio veraciter accepimus, ad Cellam Angeam dictam beatissimæ Virginis Mariæ iuxta fluuium dictum Flâdnitz situatam, ad Præposituram Reichenach spectantem, & Monasterio Inferioris Altach ordinis sancti Benedicti Patauien. Diocesis in spiritualibus & temporalibus subiectam, ex libera donatione & pia largitione Christi fidelium, vallis in qua eadem Cella sita & locata existit vna cum silua vallis eiusdem, quæ ad duo milliaria in latitudine & tria milliaria in longitudine se extendit, nec non vniuersis & singulis

utilitatibus fructibus & dominis, qui nūc sunt aut provenire poterunt quomodolibet infuturum, in quibuscunque rebus consistant, siue sint siluæ, agri, prata, pascua, campi, aque, fluuij, & quicquid in eodem districtu in duorum milliari-um latitudine & trium longitudine utilitatis siue proventus procurari aut fieri poterunt, siue etiam sint prædia, feoda, siue villæ, aut homines nunc in eisdem bonis residentes, vel in posterum ibi suos fecerint incolatus, cum vniuersis & singulis bonis, quæ ibidem extirpari poterunt, nec non libertatibus, iurisdictionibus, iudiciis, aliisque suis utilitatibus, pertinentiis, attinentiis, vniuersis, quibuscunque nominibus censeantur titulo veri dominij & proprietatis ritè & rationabiliter peruenerint, per fratres eiusdem Cellæ temporibus perpetuis possidenda. In quorum omnium possessione pacifica & quieta fratres dictæ Cellæ ibidem Deo famulantes continuo, sine impedimento quorumlibet, noscuntur extitisse. Nos itaque attendentes quod Deus omnipotens supremi dispensatione consilij ad hoc nos, quamuis insufficientibus meritis misericorditer euocauit, ut augustalis potentia dignitati feliciter præsidentes inter cæteras sollicitudinum curas quibus pro subditorum optata salute incessanter distrahimur, ad ea singulariter quadam specialis prerogatiua fauoris intendere debeamus, quæ diuinæ laudis augmentum & gloriam, & sanctarum Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum piorum locorum commodum respiciunt & honorem, iustisque religiosi Petri dicti Monasterij *Inferioris Alte* Abbatis, compatriis nostri carissimi supplicationibus inclinati, fauorabiliter donationes & largitiones prædictorum bonorum & rerum omnium, eidem Cellæ per t̄ quascunq; personas rite factas, cum suis pertinentiis & utilitatibus vniuersis, in quibuscunque, vt præmittitur, rebus consistant, siue censeantur nominibus, approbamus, ratificamus, appropriamus, de nouo concedimus, ac tenore præsentium animo deliberato, non per errorem aut improvidè, sed ex certa nostra

¶ Nota
lectio im-
placabile
admodum Ca-
rolu IV. in
Ludouicu
IV. Imp.
optimu &
prissimum.
Hic ipse Lu-
douicus est
quomodo
ad mona-
steriu
Rinchnach
et Infer.
Altaba cõ-
tuus p̄, li-
beraliter,
laudabili-
ter, ipse
met Caroli
confessione,
quod hio
quodam-
modo arro-
ganter, sub
tribuit: de
suo ne Chris-
ti quidem
Bohemus
largitus est
Sanioris
mentis fuit
filius Ka-
rolu Sigis-
mundus
Imp. et Vi-
deve est ex
litteris eius
infra
sub littera
I. insertis,
qui Ludo-
uicum IV.
serenissi-
mū Impe-
ratozem
agnosci,
et clarè
pronunciat.

scientia, sano Principum, Comitum, Baronum, & aliorum nostrorum & Imperij sacri fidelium accedente consilio, auctoritate Cæsarea, de plenitudine eiusdem potestatis benignitate solita, & ex innata nobis pietatis clementia gratiosius confirmamus, nostris & Imperij sacri ac aliorum iuribus semper saluis. Supplentes nihilominus, auctoritate Cæsarea præfata omnem defectum, si quis ratione personæ donantis, seu personarum donantium, seu formæ donationis, siue modo alio repertus fuerit in præmissis, & quolibet eorundem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostræ Maiestatis paginam infringere, vel ei ausu quouis temerario quomodolibet contraire.

Si quis autem contrarium attemptare præsumperit, indignationem nostram, & pœnam centum librarū puri auri, quarum medietatem Imperialis fisci, reliquam verò iniuriam passorum vsibus applicari decernimus, totiens quotiens contra factum fuerit, eo ipso se nouerit irremissibiliter incursum. Signum Serenissimi Principis & Domini, Domini Karoli quarti, Romanorum Imperatoris inuictissimi, & gloriosissimi Bohemiæ Regis. Testes huius rei sunt Venerabiles, Arnestus Pragensis Archiepiscopus, Iohannes Luthomüstenensis, sacra Imperialis aula Cancellarius, Iohannes Argentinensis, Pretzlaus Vratislauien. Iohannes Olmücensis, & Theodoricus Mindensis Ecclesiarum Episcopi. Illustres, Iohannes Marchio Morauia, frater noster, Petrus Borbonen. Bolko Svvidnicen. Benzeslaus & Ludouicus fratres, Lignicen. Conradus Oelsnicen. Iohannes Vsuicen. Iohannes

hannes Strimouien. Iohannes Opania. Belko Falkenberg. Bolko Opu-
lien. Primislaus Tefschinen. Duces. Spectabiles Iohannes de Rotz Bur-
gravius Magdeburgen. Vtricus & Iohannes fratres de Lüttenberg, Comites.
Nobiles Henricus aduocatus de Pläüen, Albertus Püechheimer, Fridericus
de Wallsee, Rudolfus de Wartta, Burckhardus de Ellrebach, Thimo de Kül-
droz, Bernherus de Landsperg, ac alij quamplures nostri & Imperij sacri fi-
deles dilecti, presentium sub nostræ Imperialis Maiestatis sigillo testimonio
literarum. Datum Pragæ anno Domini Millesimo Trecentesimo Quinquage-
simo octauo, Indict. XI. IV. Non. Maij. Regnorum nostrorum anno duode-
cimo, Imperij verò quarto. Per Dominum Cancellarium Rudolphum de Frid-
perg.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis feliciter, Amen, Karolus quar-
tus diuina fauente clementia Romanorum Imperator semper Augustus &
Bohemie Rex. Ad perpetuam rei memoriam. Etsi celsitudo Cæsarea, &
eius circumspecta benignitas vniuersos fideles, quos Romanum ambit Im-
perium, de consuetæ benignitatis clementia desiderat prosequi, tamen illos
gratiosè singulari quadam prærogatiua amplis gratiarum donis, & gratiosis
prosequitur fauoribus, qui tabescentis mundi vanitate relicta, sub debitæ reli-
gionis honore nituntur altissimo in simplicitate mentis & corporis iugiter fa-
mulati. Sanè pro parte religiosorum Petri Abbatis compatri nostri ac Con-
uentus Monasterij *Inferioris Altach*, ordinis Sancti Benedicti Patauien. Dioc-
cesis deuotorum nobis dilectorum Maiestati nostræ fuit humiliter supplica-
tum. Quatenus quoddam Priuilegium seu rescriptum Papale nonnullas gra-
tias continens, quas ipsi Religiosi à Sede Apostolica aliàs impetrasse noscun-
tur, ratum & gratum habere, nec non bona temporalia in eodem Priuilegio
seu Rescripto Apostolico contenta, vtalia temporalia bona non expressata,
sed inferius exprimenda, præfatis Abbati & Conuentui qui nunc sunt, & qui
pro tempore erunt & ipsi Monasterio approbare, ratificare, de nouo conce-
dere & confirmare, & ipsum Monasterium *inferioris Altach*, cum personis
ibidem degentibus, ac bonis, rebus, iuribus, priuilegiis, & libertatibus suis, in
nostram & sacri Imperij protectionem recipere auctoritate Cæsarea dignare-
mur. Tenor vero priuilegij seu rescripti Apostolici per omnia talis est: Gre-
gorius Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis *Dietmaro* Abbati Mona-
sterij in *Altach* eiusque fratribus tam præsentibus quàm futuris regularem
professis vitam in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum
conuenit adesse præsidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incurfus, aut eos à
proposito reuocet, aut robur, quod absit, sacre religionis infringat. Ea pro-
pter dilecti in Domino filij vestris iustis postulationibus clementer annuimus,
& Monasterium in *Altach* Patauien. Diocesis, in quo estis diuino obsequio
mancipati, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus, & presentis scri-
pti Priuilegio communimus. In primis siquidem statuentes, vt ordo monasti-
cus, qui secundum Deum & beati Benedicti regulam in eodem Monasterio
institutus esse dinoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obser-
uetur. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem Monaste-
rium in presentiarum iuste ac canonicè possidet, aut in futurum concessione,
Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium seu aliis iu-
stis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successo-
ribus & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda
vocalibus; locum ipsum in quo præfatum Monasterium situm est, cum om-

nibus

ribus pertinentiis suis. De *Ingelstat*, de *Mündreichinge*, de *Erlpach*, *Haidelfinge*, *Svvarzaha*, *Poschenge*, *Pfoldinge*, *Svvarzaha*, & de *Regen* Ecclesias, cum omnibus pertinentiis earundem. De *Vrpach*, de *Lelinge*, *Nesselpach*, *Flinspach*, *Czell*, *Tserbouen*, *Puchouen*, de *Kliruz*, *Oerlinge*, *Pering*, *Ceholring*, *Spitze*, *Akespach*, *Abtsdorf* & *Zaiab* Ecclesias cum omnibus pertinentiis earundem, Decimas quas habetis in *Ingolstat* *Mündreichinge* *Haidelfinge*, & *Spitze*, cum pratis, vineis, terris, nemoribus, vluagijs & pascuis in bosco & plano, in aquis & molendinis, in viis & femitis, & omnibus alijs libertatibus & immunitatibus suis. Sane noualium vestrorum, quae proprijs manibus & sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, siue vestrorum animalium nutrimentis, nullus a vobis decimas exigere vel extorquere praesumat. Liceat quoque vobis clericos & laicos liberos & absolutos a seculo fugientes ad conversionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factum in Monasterio vestro professionem phas sit, sine Abbatis sui licentia de eodem loco, nisi actionis religionis obtentu discedere. Discedentes vero absque communium vestrarum literarum cautione nullus audeat retinere. Cum autem generaliter interdictum terrae fuerit, liceat vobis ianuis clausis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis suppressa voce divina officia celebrare, dummodo causam non dederitis interdicto. Crisma verò, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, ordinationes clericorum vestrorum, qui ad ordines fuerint promouendi a Diocesano suscipietis Episcopo, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam & communionem sacro sanctae Romanae sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine prauitate aliqua exhibere. Prohibemus insuper, ut infra fines parochiae vestrae nullus sine assensu Diocesani vestri Episcopi & vestro Capellani, seu oratorium de nouo construere audeat, saluis Priuilegijs Pontificum Romanorum. Adhaec nouas & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, Episcopis, Archidiaconis seu Decanis, alijsque omnibus Ecclesiasticis secularibusue personis a vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoque illius loci liberam esse decernimus, ut eorum deuotioni & extremae voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forte excommunicati vel interdicti sint, aut etiam publice vsurarij, nullus obstat. Salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum a quibus corpora mortuorum assumuntur. Decimas praeterea & possessiones ad ius Ecclesiarum vestrarum spectantes, quae a laicis detinentur, redimendi & legitime liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias ad quas pertinent, reuocandi, libera sit vobis de nostra auctoritate facultas. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullis ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponeatur, nisi quae fratres communi consensu, vel fratrum maior pars consilij sanioris secundum Deum & B. Benedicti regulam prouiderint eligendum, Paci quoque & tranquillitati vestrae paterna in posterum sollicitudine prouidere volentes, auctoritate Apostolica prohibemus, ut infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum, nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temere capere vel interficere, seu violentiam audeat exercere. Praeterea omnes libertates & immunitates a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus Monasterio vestro concessas, nec non libertates & exemptiones secularium exactionum, a Regibus & Principibus vel alijs fidelibus, rationabiliter vobis indultas auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti priuilegio communiemus. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat praefatum Monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet exactionibus fatigare, sed omnia integra conferuentur, eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura. Salua sedis Apostolicae auctoritate, Diocesanorum Episcoporum canonica iustitia, & in praedictis decimis moderatione Concilij generalis. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona hac nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptauerit, secundo tertioque communita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, eamque se diuino iudicio exitere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo

corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesv Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat vltioni, Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesv Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant, Amen. Datum Lateran, per manum Fratris Iacobi sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarij. XVII. Kal. Maij, Indiçt. XII. Incarnationis Dominicæ anno Millesimo Ducentesimo Tricesimo nono. Pontificatus vero Domini Gregorij Papæ noni anno terdecimo. Ego Gregorius Catholica Ecclesiæ Episcopus ff. Ego Iacobus Tusculanus Episcopus ff. Ego Romanus Portuensis ac S. Rufinæ Episcopus ff. Ego frater Iacobus Prænestinus Episcopus ff. Ego Ginfredus Sabinensis Episcopus ff. Ego Ramerius S. Mariæ in Cosmidin Diaconus Cardinalis ff. Ego Rupertus S. Eustachij Diaconus Cardinalis ff. Ego Riccardus sancti Angeli Diaconus Cardinalis ff. Ego Thomas et. S. Sabinæ presbyter Cardinalis ff. Ego Simbaldus et. Laurentij in Lucin. presbyter Cardinalis ff. Ego Stêphanus S. Mariæ trans Tyberim et. Calixti presbyter Cardinalis ff. Nos verò dictorum Religiosorum vitam exemplarem, conuersationis honestatem, contemplationis deuotionem, aliasq; plurimas condiciones laudabiles, quæ ipsos præ cæteris Deo dicatis Deo & hominibus commendabiles repræsentant, & gratos quam plurimum reddunt & acceptos, rationabiliter attendentes, volentes ipsorum iustis & licitis supplicationibus, de rationis fonte emanantibus benignitate solita inclinari, ad laudem & gloriam Dei omnipotentis, & intemeratæ virginis genitricis eius, ac sancti *Mauritij*, cuius glorioso vocabulo decoratur titulus antedicti Monasterij, Nec non consideratione multiplicium virtutum, meritorum ac approbatæ fidei & deuotionis constantia, quibus ipsi Religiosi apud nostram celsitudinem rerum experientia docente multipliciter commendantur. Et vt ipsi, & qui eis in ipso Monasterio successerint, pro nostra, prædecessorum & successorum nostrorum Roman. Imperatorum & Regum iugi salute ac Imperij sacri augmento, & statu felici vota sua & pia orationum libamina in perpetuum fundant vberius atque deuotius omnium conditori, animo deliberato, non per errorem aut improvidè, sed ex certa nostra scientia, sano & maturo Principum, Comitum & Baronum Nobilium, & aliorum nostrorum & Imperij sacri fidelium accedente consilio, supradictum Priuilegium seu rescriptum Papale & contenta in eo, sicut dignè possumus, auctoritate Cæsarea rata & grata accepimus, Nec non bona temporalia in eodem rescripto contenta ac etiam Præposituram in *Rinchnach*, quam beatus *Guntherus* heremita quondam professus dicti Monasterij *inferioris Altsch*, cuius corpus in Monasterio *Brunouien. Pragen.* Diocesis reconditur, fundasse dinoscitur, & Curiam in *Abesberg*, nec non Cellam beatæ Mariæ in *Augea* iuxta fluuium *Flâdniz* sitam, ac oppidum *Hengensberg* cum theolaneis ibidem, & Curias in *Erlaco Rechsendorff* & in *Chanse*, ac dictorum Religiosorum & Monasterij homines, Vasallos, vasallagia, iudicia, iurisdictiones, honores, libertates, Priuilegia, iura, villas, dominia, bona, redditus, census, siluas, prædia, piscinas & molendina, cum eorum pertinentiis, in quibuscunque consistant, quæ, quos seu quas iustè possident in præsentî, & in posterum iustis modis absque alieni iuris dispendio poterunt adipisci, auctoritate Imperiali approbamus, ratificamus, de nouo concedimus, & gratiosius confirmamus. Eisdem Religiosos & Monasteria eorum, cum omnibus & singulis supra scriptis, in nostram & sacri Imperij protectionem assumentes, nostris, Imperij sacri & aliorum iuribus semper saluis. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc nostræ Maiestatis paginam infringere, vel ei ausu temerario quomodolibet contraire.

traire. Si quis autem contrariam attemptare præsumperit, indignationem nostram, & pœnam centum librarum puri auri, quarum medietatem Imperialis fisci, reliquam vero iniuriam passorum vsibus applicari decernimus, totiens quotiens contra factum fuerit, eo ipso se nouerit irremissibiliter incursum. Signum Serenissimi Principis & Domini Domini Karoli quarti, Romanorum Imperatoris iauicissimi, & gloriosissimi Bohemiæ Regis. Testes huius rei sunt, Illustris Rudolfus Dux Saxoniae, sacri Imperij Archimarescalcus, Venerabiles Arnestus Pragensis Archiepiscopus, Iohannes Luthomislens. sacrae Imperialis aulae Cancellarius, Iohannes Argentinen. Iohannes Olomucensis & Theodoricus Mindensis Ecclesiarum Episcopi. Illustres, Iohannes Marchio Morauiae frater noster, Belko Svvidnicensis, Venceslaus & Ludovicus fratres de Ligniz, Conradus Oelsnicensis, Iohannes Vsvvicensis, Iohannes Stimauiensis, Bolko Falckenvvergensis, Iohannes Opaniae, Bolko Opoliensis, Przemislaus Teshinensis Duces, & alij quam plures præsentium sub nostrae Imperialis Maestatis sigillo testimonio literarum. Datum Pragae anno Domini Millesimo Trecentesimo Quinquagesimo octauo, Indiæ. vndecima, III. Non. Maij. Regnorum nostrorum anno duodecimo, Imperij vero quarto.

IN nomine sanctae & indiuiduae Trinitatis feliciter, Amen. Sigismundus diuina fauente clementia Romanorum Imperator semper Augustus, ac Vngariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croaciae &c. Rex. Ad perpetuam rei memoriam, Inter varias Reipublicae curas quibus cor nostrum cottidiana sollicitudine pro subditorum salute distrahitur, ad illud praecipue aciem nostrae mentis studiosè conuertimus, & sedulum destinamus affectum, qualiter Dei & sanctorum eius basilicas & Ecclesias, nec non personas Ecclesiasticas caelestis imperatoris mancipatas obsequiis, ab indebitis molestiis praeseruemus, eorum iura, laudabiles consuetudines libertates & emunitates ac vetera priuilegia ipsis à praedecessoribus nostris Rom. Imperatoribus & Regibus rite collata & collatas, nunc innouando & augendo, nunc verò eis noua Priuilegia iura & gratias largiendo, sicuti iuxta locorum & temporum qualitates conspiciamus expedire. Sane pro parte venerabilis & Religiosi Erhardi Abbatis Monasterij *Inferioris Altsach*, ordinis S. Benedicti Patauien. Diocesis deuoti nostri dilecti nobis oblata supplex petitio continebat, Quatenus sibi & suo Conuentui ac Monasterio praedicto, vniuersa & singula eorum Priuilegia ipsis à celebris memoriae Romanorum Imperatoribus & Regibus nostris praedecessoribus, & praesertim à Serenissimis Principibus *Henrico* secundo, & *Henrico* tertio ac *Conrado* Romanorum Regibus, nec non *Ludouico* Romanorum Imperatore, atque *Karolo* Quarto Romanorum Imperatore & Bohemiae Rege nostro genitore, ac aliis Principibus & Christi fidelibus, super eorum bonis, donationibus, possessionibus, libertatibus, gratiis, iuribus & emunitatibus datas & concessas, ac data & concessa, nec non ipsorum bona, possessiones, iura, libertates, gratias, & iurisdictiones, & signantes infra scriptam Priuilegialem literam ipsis à praefato serenissimo Principe & Domino Carolo genitore nostro carissimo, super certis eorum donationibus, possessionibus, libertatibus, gratiis & iuribus concessam, approbare, ratificare, innouare, & confirmare gratiosius dignemur. Cuius quidem literae tenor sequitur per omnia in hæc verba: In nomine sanctae & indiuiduae Trinitatis, &c. vide supralitera G, Nos igitur Sigismundus praefatus petitionibus huiusmodi, utpote rationabilibus atque iustis fauorabiliter inclinati, praesertim ad honorem Dei omnipotentis, & eius intermeratae genitricis Virginis Mariae, & sanctorum *Mauritij* & eius sociorum,

nec

nec non Sancti *Godardi* & omnium sanctorum reuerentiam specialem, animo deliberato, sanoque Principum, Comitum, Baronum, Procerum & Nobilium nostrorum accedente consilio, & de certa nostra scientia præfatis Abbati & Cōuentui, & Monasterio Inferioris *Altach* ac eorum successoribus vniuersa & singula eorum Priuilegia ac literas ipsas à Diuæ memoriæ præfatis Romanorum, Imperatoribus & Regibus nostris prædecessoribus & aliis Principibus ac Christi fidelibus super eorum bonis, donationibus, possessionibus, libertatibus, gratiis & iuribus datas, & concessas, nec non ipsorum bona, possessiones, iura, libertates, gratias, & iurisdictiones, vt signanter superscriptum Priuilegium, & omnia in eodem contenta, in omnibus suis sententiis, tenoribus, punctis, articulis, prout scripta & scriptæ sunt, & sicuti præscripta Priuilegialis litera de verbo ad verbum expressatur superius, approbauimus, ratificauimus, innouauimus, & confirmauimus gratiosè, ac tenore præsentium approbamus, ratificamus, innouamus, & de gratia speciali auctoritate Imperiali confirmamus. Decernentes expressè ea & eas perpetuò inuiolabilis obtinere roboris firmitatem. Supplentes nihilominus omnes defectus, si qui in præmissis ex defectu verborum, solemnitate omiffæ, sententiarum obscuritate, aut alia quauis occasione viderentur admissi, de plenitudine Romanæ Imperatoris potestatis. Nulli ergò omninò hominum cuiuscunq; status, conditionis aut præminentis seu dignitatis existat, hanc liceat nostræ Innouationis, approbationis, ratificationis, confirmationis, Decreti aut suppletionis paginam infringere, aut ei quouis ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, nostram & Imperij sacri indignationem grauissimam, ac pœnam in Priuilegiis eiusdè Monasterij expressam, ac pœnam quadraginta Marcarum aurj puri se nouerit incursum. Quarum medietatem ærario siue fisco nostro, residuam verò partem præfatorum Abbatis & Monasterij vsibus decernimus applicandam, præsentium sub Bulla aurea typario nostræ Maiestatis impressa testimonio literarum. Datum Pragæ, Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Tricesimo Septimo, die vero Sexta mensis Septembris, Regnorum nostrorum Anno Hungariæ, &c. Quinquagesimo primo, Romanorum vigesimo septimo, Bohemiæ decimo octauo, Imperij vero quinto.

ALTAICH SUPERIVS.

VTILO Dux Bauariæ, instinctu S. Pirminij, Episcopi Metësis, qui tunc apud ipsum erat, sex Monasteria construxit, vnum prope Menem lacum Noricorū, quinque in inferiori Bauaria juxta Danubium, Patauiæ Nidernburg, pro sacris Virginibus, Osterhonen, Pfaffenmünster, *Altach* superius & inferius, quæ S. Pirminius dedicauit ad Monasterium *Althæ* superioris: Eto Argenteratensis Episcopus dedit Monachos S. Benedicti, & hoc circa Annum Domini 739. Aduocati huius Monasterij *Althæ* superioris fuerunt Comites de Pogen, qui multa beneficia ei contulerunt. Nam *Afvinus* & *Fridericus*, Comites à Pogen, Monasterium hoc ab *Vngaris* exustum ac desolatum, Anno 1102. instaurarunt: Vnde non solum pro Aduocatis, verum etiam pro alteris fundatoribus illius Monasterij habiti sunt.

ALBERTVS Comes, primus huius nominis de Pogen, *Altaich* superius à Progenitoribus suis conditum, hoc est, restauratum, cum *Friderico* consanguineo suo immunitate donat, Monachis priuilegium dat Abbatem liberè eligendi, Anno 1125.

ALBERTVS quartus & vltimus, Comes de Pogen, iturus militatum in *Asiam*

Metrop. Salib. Tom. 1. 6

E am

*Auent. sa
annalib. f.
251. & 255.*

*Auent. fol.
691.*